

Fabrikanten pakken toegeworpen handschoen op

Erik Pennekamp

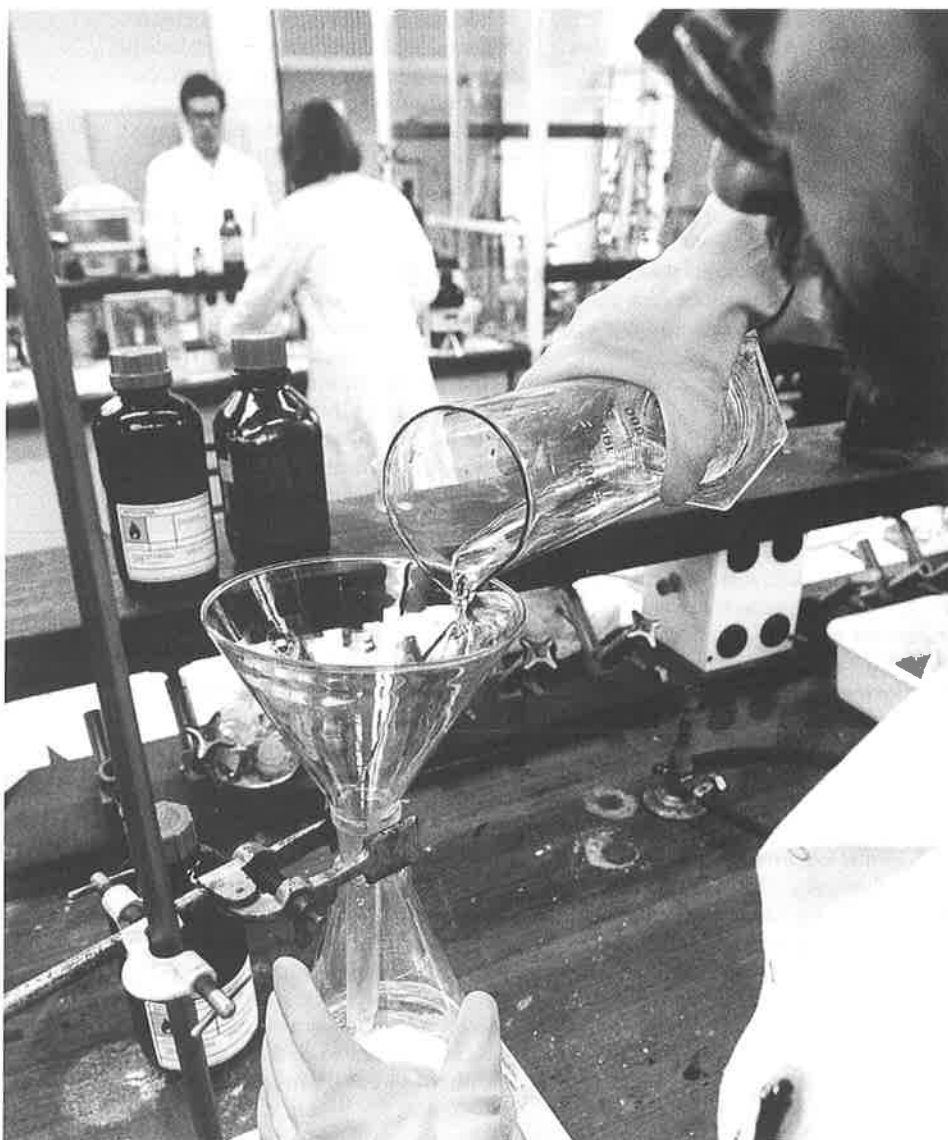
De overgangsregeling wordt waarschijnlijk verlengd tot 30 juni 1995. Maar verstandige fabrikanten zijn al enige tijd volledig voorbereid op de nieuwe EG-Richtlijn Persoonlijke Beschermingsmiddelen. Verstandige afnemers zorgen er dan ook snel voor dat zij op de hoogte zijn van de betekenis van alle nieuwe pictogrammen, logo's, kreten en jargon. Wie de handschoen past...

Artikel 118a van de Europese Akte is ook voor de leek best te volgen: 'De Lid-Staten dienen speciale aandacht te besteden aan het stimuleren van verbeteringen, met name in werkomgevingen, met betrekking tot de gezondheid en veiligheid van de werknemers en dienen als doelstelling te hanteren de harmonisatie van condities op dit gebied, waarbij gemaakte verbeteringen gehandhaafd blijven.' Met 'harmonisatie van condities' wordt bedoeld dat na verloop van tijd alle omstandigheden en voorwaarden waarin en waaronder wordt gewerkt op één lijn zijn gebracht in alle Lid-Staten. Het laatste stuk, over de handhaving van bestaande verbeteringen, geeft aan dat 118a een minimumvoorschrift is: wie het al beter doet dan de voorschriften eisen, hoeft niet terug.

Maar de geciteerde 44 woorden zijn natuurlijk niet genoeg om heel Europa veilig en gezond aan het werk te krijgen. Daarom hebben de ministers van Sociale Zaken op 12 juni 1989 de zogenaamde EG-kaderrichtlijn voor de verbetering van de veiligheid en gezondheid op het werk aangenomen. Aan deze kaderrichtlijn zijn een aantal bijzondere richtlijnen opgehangen, zoals de richtlijn Beeldschermen of de richtlijn Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM). In de laatste richtlijn staan de uitgangspunten voor het selecteren, onderhouden en gebruiken van PBM's.

Typekeuring

Persoonlijke beschermingsmiddelen mogen pas worden gebruikt als alle andere middelen (zoals een andere organisatie van het werk of afscherming van de bron) onvoldoende bescherming bieden. Gewone werkkleding, beschermende uitrusting van bedrijfshulpverleners, leger, politie en ordediensten, sportmateriaal en draagbare apparaten voor het opsporen van risico's en belastingsfactoren zijn de belangrijkste uitzonde-

Het soort blootstelling bepaalt de vereiste soort bescherming.

Foto: Chris Pennarts

ringen op de richtlijn.

Elke PBM moet een typekeuring ondergaan, afhankelijk van de mate van gevaar waartegen moet worden beschermd. Goedgekeurde PBM's krijgen dan het CE-logo, dat bijvoorbeeld ook op kinderspeelgoed is aangebracht. De zwaarte van de proeven is afhankelijk van het voorgenomen gebruik. Het prestatieniveau in een typekeuring wordt aangeduid met een pictogram en een testscore. In bepaalde gevallen zal een zogenaamde certificerende instantie moeten worden ingeschakeld om het kwaliteitscontrolesysteem van de fabrikant te beoordelen.

In alle gevallen is de fabrikant verplicht gedetailleerde informatie beschikbaar te stellen met de beschrijving van het produkt, de prestaties plus instructies voor gebruik en onderhoud.

Neem bijvoorbeeld handschoenen die bescherming moeten bieden tegen kleine risico's van verwonding en waarbij de gevolgen makkelijk te niet kunnen worden gedaan. De fabrikant mag die dan zelf waarmerken. De verpakking moet dan zijn voorzien van de zin: Alleen voor minimaal risico.

Eisen

De EG-richtlijn beschrijft een aantal eisen over de verkoop van PBM's. De richtlijn biedt geen garantie dat het produkt geschikt is voor een specifiek doel. Het doel van de richtlijn is het vergemakkelijken van het vaststellen van het type toepassing waarvoor een PBM geschikt is, aan de hand van pictogrammen of andere informatie. Maar bijvoorbeeld het pictogram voor chemische bestendigheid van handschoenen geeft niet aan op welke chemicaliën dit betrekking heeft. Zelfs als een handschoen is voorzien van een CE-merk en het pictogram 'chemische bestendigheid' is het dus gevaarlijk om aan te nemen dat de handschoen bescherming biedt tegen alle chemicaliën. Fabrikanten hebben daarom overzichten met bruikbaarheidstijden opgesteld voor hun typen handschoenen in combinatie met de meest gebruikte chemicaliën.

Normen

Om nog even bij het handschoenenvoorbeeld te blijven: voor dat produkt zijn een aantal Europese Normen (EN) vastgesteld die de Nederlandse normen vervangen. Zo is daar EN 420 met algemene eisen over doelmatigheid, onschadelijkheid, samenstelling, bewaren/opslag, maten, eisen over produktinformatie, merktekens en verpakking en tot slot de beschikbaarheid van

technische informatie.

Een handschoen kan een CE-merk krijgen door proeven te ondergaan die in overeenstemming zijn met de Europese basisnormen. Het pictogram en de scores moeten duidelijk zichtbaar zijn op de verpakking. Hoe hoger de score, hoe beter de prestaties.

Maar wat is nou de aangewezen methode om tot de keuze van de juiste handschoen te komen?

Bepaal eerst wat de gevaren zijn (chemicaliën, kou, snijden). Bepaal het type handschoen dat vereist is: zwaar, chemisch bestendig, chemisch bestendige schoonmaakhandschoenen, handschoenen ter bescherming van het produkt, handschoenen voor het gebruik in cleanrooms. Bepaal vervolgens het belang van de volgende eigenschappen: bestendigheid tegen chemische stoffen op waterbasis, bestendigheid tegen chemische stoffen op oliebasis, bestendigheid tegen mechanische beschadiging, grip, tastgevoel en comfort. Bepaal met welke handschoen het beste samenspel van de vereiste eigenschappen wordt verkregen. Als de handschoen tijdens het gebruik met chemicaliën in aanraking komt, bepaal dan de vereiste soort bescherming, bijvoorbeeld langdurige of kortstondige aanraking, onregelmatige en/of moedwillige aanraking of bescherming tegen spatten. Stel vast gedurende welke periode de handschoen bescherming moet bieden. Controleer of de handschoen is voorzien van het CE-merk.

Verantwoordelijk

De fabrikant, de vertegenwoordiger van de fabrikant of de Europese importeur is er verantwoordelijk voor dat de PBM's voldoen aan de wettelijke eisen. De gebruiker zal meer gegevens tot zijn beschikking krijgen dan ooit tevoren. Alle PBM's voor industrieel gebruik zullen moeten voldoen aan de essentiële eisen die in de nieuwe Europese normen met voorbeelden opgenomen zullen zijn. De richtlijnen en normen benadrukken de noodzaak om de PBM aan te passen aan het specifieke gebruik en verplichten dat de fabrikant meer informatie ter beschikking stelt om de keuze te vergemakkelijken.

Voor meer informatie: Nieuwe grenzen aan arbeidsomstandigheden, Europese richtlijnen en hun invloed op de Nederlandse situatie (NIA, 1992), telefoon 020-5498404; Industry in safe hands/Europe in safe hands. Twee brochures van Marigold Industrial, Industrieweg 15, 4143 HP Leerdam.

In Arbeidsomstandigheden Concreet van september 1993 trok het artikel over de ervaringen van gebruikers van gereedschappen op bladzijde 87 al direct de aandacht door de daarbij geplaatste foto. Op deze foto valt meteen op dat de meeste veiligheidsvoorschriften voor het gebruik van de handslijpmachine worden overtreden. Wat het meeste opvalt is:

- geen bril;
- geen handschoenen;
- gereedschap wordt niet goed vastgehouden;
- overall is niet gesloten.

Over de houding van de gebruiker willen wij geen oordeel vellen. De man staat er zo te zien ontspannen bij en zal, mits er niets gebeurt, wel een tijdje deze houding vol kunnen houden. Als er echter wel iets misgaat en de slijper wegschiet, vrezen wij het ergste voor de gebruiker. Wat wij eigenlijk wilden opmerken is dat een dergelijke foto niet in een blad thuishoort dat arbeidsomstandigheden behandelt.

*Met veilige groet,
Personeel Rioolwaterzuivering Westpoort
Amsterdam.*

Naschrift redactie

Wij zijn heel blij met oplettende lezers. Wij zijn evenzeer blij met het feit dat de foto meteen de aandacht trok. Immers, dat is de bedoeling van een foto bij een artikel. De foto is voor plaatsing geselecteerd omdat het een blikvanger is, al was het bereikte shock-effect niet de bedoeling. Ons verweer tegen klachten als deze is altijd: wij tonen zoveel mogelijk de realiteit; de lezer achten wij, naar blijkt terecht, in staat tekortkomingen in veiligheidskundig opzicht zelf waar te nemen.